

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2011 > Bæredygtighed/miljø på operationelt plan > **Rødkløvermarken på Nørgaard**

Rødkløvermarken på Nørgaard

Videncentret for Landbrug, Kvæg og Planteproduktion har i "Rødkløverprojektet" fulgt fire rene rødkløvermarker i praksis.

På Nørgaard er der tæt ved otte hektar, og her stilles krav til rødkløveren: Den skal mindst give det samme som græsblanding 45, før den kan gøre sig forhåbninger om at blive en fast del af sædskiftet.

[Se Rødkløverprojektet](#)

Kløver efter kløvergræs gav problemer

Rødkløvermarken var faktisk tæt på at blive dødsdømt i foråret 2011. Den så noget sølle ud efter vinteren, og synet af marken sendte tankerne i retning af ploven. Marken blev dog taget til nåde, og har i løbet af sæsonen givet fire regulære slæt.

Rødkløveren blev etableret i foråret 2010. En etablering, som ejeren af Nørgaard, Boe Lundgaard Thomsen, mener, kunne have været væsentlig bedre planlagt.

"Det blev en lidt forhastet beslutning med rødkløveren. Vi blev spurgt, om vi ville prøve at lægge rødkløver ud i renbestand, da man havde os i tankerne som værter for [Grovfoderekskursionen](#) i 2011. Idéen blev bragt på banen, da vi næsten var færdige med at så, og derfor blev rødkløveren etableret i en tidligere kløvergræsmark", forklarer Boe Lundgaard Thomsen.

Rødkløveren blev lagt ud med vårbyg som dæksæd (50 kg pr. ha), men den oplagrede kvælstof efter kløvergræsmarken gav rigeligt næring til byggen.

"Byggen groede jo helt vildt, og det har nok givet kløveren en svær start", konstaterer Boe Thomsen, og fortsætter: "Jeg tror ikke, vi var kommet på at så rødkløver i renbestand, hvis det ikke havde været for [Grovfoderekskursionen](#)".

Fakta om Nørgaard

Driftsform	Konventionel
Årskøer	296 (Holstein)
Staldsystem	Løsdrift, sengebåse, malkekarrusel
Ydelse	10.092 kg EKM
Etablering af rødkløver	Efterår 2010
Rødkløverareal	7,8 ha (Sort: Rajah og Amos)
Markplan høstår 2011	Ca. 304 ha i alt: Majs til helsæd (135) kløvergræs til slæt (123) rødkløver, vårbyg (25) vinterhvede (12), rug (3)
Bemærkninger	Der drives foderforsyningselskab, hvor der leveres foder til to andre bedrifter.

Team Nørgaard i rødkløvermarken – Boe L. Thomsen helt til højre.

Skal give samme udbytte som blanding 45

Tabel 2 viser udbytterne af de første tre slæt rødkløver, som alle blev lagt sammen med de respektive slæt græsenslagen. Fjerde slæt er lavet til grønpiller, og der er ikke lavet en frisk analyse.

Nørgaard har, i forbindelse med deltagelse i [Grovfodermatchen](#), haft stor glæde af deres brovægt. Vægten er tæt ved at være gårdens vigtigste redskab, og den bruges flittigt, også selvom den egentlig "Match" er forbi. Derfor har Nørgaard registrerede græsudbytter, der kan sammenlignes med rødkløverudbytterne – se tabel 3.

Udbytteregistreringerne bliver brugt aktivt i både den daglige og den langsigtede styring, og Boe Thomsen er ikke i tvivl, når han angiver succeskriteriet for rødkløver i renbestand:

"Vi skal høste mindst lige så meget i ren rødkløver, som i en græsblanding 45 – og helst mere protein – hvorfor skulle vi ellers dyrke det?"

At undgå lang transport af gylle kan være et andet incitament for rødkløver i renbestand, men det vejer ikke umiddelbart tungt hos Nørgaard.

"Lige nu har vi faktisk lidt svært med at komme af med gyllen, så der er rødkløveren ingen fordel. Vi har da overvejet, hvordan man kan udnytte

afgrøder som rødkløver og kolbemaes i sædskiftet og spare noget transport til eller fra markerne længst væk”.

Tørt som tobak

”Vi havde overvejet ensilering af rødkløver rent i stedet for sammen med græs, men blev frarådet det på grund af lavere ensilerbarhed hos rødkløveren. Jeg mener vi har fundet et godt system med at blande rødkløver sammen med græs løbende”, fortæller Boe Thomsen.

Kløveren snittes som det første og køres derefter hjem på betonpladsen ved siloerne på Nørgaard. Her henter gummigeden løbende rødkløver og blander det i stakken, efterhånden som græsset kommer hjem.

”Jeg mener ikke det har været noget problem, at få græs og kløver til at passe sammen i forhold til slættidspunkt”, tilføjer Boe Thomsen.

Han har også erfaret, at man skal være særlig opmærksom omkring forvejrings af kløveren, hvis der er meget tørring i luften. Normalt siger man, at kløver er sværere at fortørre til den ønskede tørstofprocent, end græs på grund af de tykke stængler. På Nørgaard har man også oplevet det modsatte problem.

”Kløverbladene bliver ligesom tobak, og smuldrer, når de bliver for tørre. Det kan være meget svært at få dem samlet med op, når der snittes. Vores erfaringer er, at det faktisk er bedre, hvis rødkløveren er lidt vådere – især hvis man alligevel blander det med græs, som hurtigt kan blive for tørt, når der tages slæt midt på sommeren”.

Generelt anser man ikke hverken høst eller etablering af rødkløver i renbestand som en stor udfordring på Nørgaard, men udbyttet skal følge med, før det er aktuelt.

Tabel 2. Udbytter i ren rødkløver

	Slæt- dato	Kg i alt	Tørstof %	Kg ts pr. FE	FE	NEL20, MJ/kg TS	Kg tørstof i alt	Råpro- tein, %	Råpro- tein, kg	Ha	FE pr. ha.	Råpro- tein kg/Ha
1. slæt	21- 05-11	59.985	29,5	1,11	16.014	5,96	17.696	25,4	4.495	7,8	2.053	576
2. slæt	27- 06-11	67.369	34,5	1,18	19.697	5,69	23.242	24,6	5.718	7,8	2.525	733
3. slæt	01- 08-11	83.403	22,0	1,22	15.040	5,73	18.349	21,8	4.000	7,8	1.928	513
4. slæt Ingen analyse	03- 10-11	48.455								7,8		
Total											6.506	1.822

Tabel 3. Udbytter i kløvergræs eksklusiv marken med ren rødkløver er vist herunder for sæson 2011. Der er herudover lavet grønpiller af 30,8 hektar kløvergræs i fjerde slæt, samt 69 hektar i femte slæt, så det totale årsudbytte er højere end vist her.

Afgrøde:	Kg i alt	Tørstof %	Kg ts pr. FE	FE	Kg tørstof i alt	Råprotein, %	Råprotein, kg	Ha	FE pr. ha	Råprotein kg/ha
1. slæt græs	800.789	49,0	1,01	387.322	392.176	16,7	65.565	119	3.249	550
2. slæt græs	1.074.431	39,9	1,27	337.570	428.896	15,8	67.970	119	2.837	571
3. slæt græs	501.273	42,5	1,17	182.144	212.976	16,2	34.401	119	1.531	289
4. slæt græs	623.940	38,4	1,30	183.843	239.518	17,3	41.487	72	2.571	580
Total									10.188	1.990

En nærmere gennemgang af fordele og ulemper ved rødkløver i forskellige foderplaner, samt en vurdering af økonomi i rødkløver findes [her](#).

Læs også om:

[Grovfoderekskursionen](#)

[Grovfodermatchen](#)